

BIULETYN INFORMACYJNY

Nr 1/2006

Instytut Łączności postanowił rozpocząć w 2006 roku wydawanie „Biuletynu Informacyjnego”. Każdy numer „Biuletynu” będzie poświęcony jednemu zagadnieniu, poruszającemu aktualne problemy telekomunikacji i społeczeństwa informacyjnego.

Telekomunikacyjna usługa powszechna w Unii Europejskiej (1)

W numerze 1/2006 „Biuletynu Informacyjnego” zamieszczono omówienie dokumentów dotyczących telekomunikacyjnej usługi powszechnej w Unii Europejskiej (styczeń-kwiecień 2006 r.), przygotowane w ramach pracy statutowej pt. „Perspektywiczne aspekty usługi powszechnej w warunkach rozwiniętego rynku komunikacji elektronicznej w Unii Europejskiej”, realizowanej w Instytucie Łączności w Zakładzie Problemów Regulacyjnych i Ekonomicznych, przez zespół w składzie: dr hab. inż. Franciszek Kamiński i Magdalena Olender. Planuje się opracowanie i opublikowanie w 2006 r. trzech numerów „Biuletynu” o tej tematyce. W zwartej formie zostaną podane informacje o istotnych faktach, związanych z problematyką telekomunikacyjnej usługi powszechnej w Unii Europejskiej. Szczególną uwagę zwróci się na dokumenty Komisji Europejskiej, Komitetu do spraw Komunikacji (COCOM) oraz Europejskiej Grupy Regulatorów (ERG) i jej członków.

Zakład Problemów Regulacyjnych i Ekonomicznych Z-11

tel.: (+48 22) 5128 626
faks: (+48 22) 5128 714
e-mail: M.Fereniec@itl.waw.pl

Autorzy:

dr hab. inż. Franciszek Kamiński
tel.: (+48 22) 5128 417
e-mail: F.Kaminski@itl.waw.pl
Magdalena Olender
tel.: (+48 22) 5128 418
e-mail: M.Olender@itl.waw.pl

Spis treści

Najważniejsze wydarzenia	3
1. Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: <i>Europejskie przepisy regulacyjne i rynki łączności elektronicznej w 2005 roku (raport nr 11)</i> , COM(2006) 68, 20.02.06.....	3
2. Annex to the <i>European electronic communications regulation and markets 2005 (11th Report)</i> , {COM(2006) 68}, Commission Staff Working Document, SEC(2006) 193, 20.02.2006	4
3. Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów: <i>Sprawozdanie dotyczące wyniku przeglądu zakresu usługi powszechnej zgodnie z art. 15 ust. 2 dyrektywy 2002/22/WE</i> (Tekst mający znaczenie dla EOG), COM(2006) 163 końcowy, Bruksela, 7.04.2006	6
4. <i>Universal Service Designation – results and analysis of replies from Member States</i> , Working Document, Communications Committee, COCOM 06-06, 20.03.2006	7
5. <i>Arrangements for the provision of universal service pursuant to the new regulatory framework</i> , Final US Designation Annex, COCOM06-06, 20.03.2006	10
6. <i>2006 Review of the regulatory framework for electronic communications: Discussion topics</i> , Working Document, Communications Committee, COCOM 06-03, 22.02.2006	10
7. <i>Review of the universal service obligation</i> , Ofcom, 14.03.2006	11
8. <i>Electronic communications and services – EU regulatory framework</i> , BEUC comments, BEUC, 7.02.2006.....	13
Archiwum	15

Najważniejsze wydarzenia

1. Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Europejskie przepisy regulacyjne i rynki łączności elektronicznej w 2005 roku (raport nr 11)*, COM(2006) 68, 20.02.06

Tekst komunikatu jest dostępny pod adresem:

http://europa.eu.int/information_society/policy/ecomm/index_en.htm

W komunikacie opisano stan rynku telekomunikacyjnego w Unii Europejskiej oraz trendy, jakim ten rynek podlega; poruszono też kwestie regulacyjne i konsumenckie, spotykane w poszczególnych krajach członkowskich, w tym – zagadnienia usługi powszechnej. Komisja wymienia państwa, co do których działań ma pewne zastrzeżenia czy wątpliwości. Podkreśla znaczenie dostępności usług osobom niepełnosprawnym i jednostkom o niższych dochodach. Osobno potraktowano sprawę spisu numerów telefonicznych oraz numeru ratunkowego 112.

Na początku fragmentu poświęconego usłudze powszechnej, Komisja po raz kolejny przypomina, że wyznaczanie dostawcy usługi powszechnej ma być skuteczne, obiektywne, przejrzyste i niedyskryminujące. Istnieje przypuszczenie, że nie we wszystkich krajach te cechy zostały zachowane – Komisja ma zastrzeżenia, że we Francji, Finlandii i na Węgrzech, pewni operatorzy mogą być wykluczani z wzięcia udziału w przetargu na dostawcę usługi powszechnej. Podobne problemy są badane w Belgii, Austrii, na Cyprze i Litwie, a także w **Polsce** i Holandii. Niepokojące jest też wyznaczenie operatora bez przeprowadzonej procedury przetargowej, co miało miejsce w Portugalii.

Ważną kwestią są potrzeby socjalne, czyli zapewnienie osobom mającym niewielkie zarobki, dostępu do usług komunikacyjnych. Widocznym mankamentem działań podejmowanych w tym zakresie jest zachęcanie, a nie zmuszanie operatorów do podejmowania odpowiednich kroków. W przypadku usług przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, Komisja Europejska stwierdza, że można zrobić więcej w celu zapewnienia praktycznego dostępu.

Niepokój Komisji budzi kwestia spisu numerów – jest to usługa nie zapewniona jeszcze w Republice Czeskiej, Grecji, Francji, **Polsce**, Portugalii, Słowacji, Wielkiej Brytanii, na Cyprze, Łotwie i Malcie. Główną przyczyną są wysokie koszty dostępu do pełnych danych operatorów i dlatego Europejski Trybunał Sprawiedliwości uznał, że ceny te powinny być oparte na faktycznie poniesionych kosztach.

Dokumentem towarzyszącym powyższego raportu jest dwuczęściowy aneks: Commission Staff Working Paper SEC(2006) 193, którego główne treści dotyczące usługi powszechnej, przedstawiono w 2. dokumencie według spisu treści.

2. Annex to the European electronic communications regulation and markets 2005 (11th Report), {COM(2006) 68}, Commission Staff Working Document, SEC(2006) 193, 20.02.2006

Tytuł polski: Aneks do Europejskie przepisy regulacyjne i rynki łączności elektronicznej w 2005 roku (raport nr 11), {COM(2006) 68}, Dokument Roboczy Komisji, SEC(2006) 193, 20.02.2006

Tekst dokumentu jest dostępny pod adresem:

http://europa.eu.int/information_society/policy/ecom/index_en.htm

Cały rozdział poświęcony usłudze powszechnej znajduje się w pierwszej części obszernego aneksu do 11. raportu, opublikowanego przez Komisję w lutym 2006 r. Poruszone są w nim kwestie dotyczące zakresu, mechanizmu wyznaczania dostawcy oraz finansowania usługi powszechnej. Dodatkowo, Komisja przywiązuje dużą wagę do dostępu klientów do spisu numerów telefonicznych (stacjonarnych i mobilnych), a także możliwości korzystania z numeru ratunkowego 112 na obszarze UE.

Ze względu na to, że ochrona konsumenta jest bardzo istotnym zagadnieniem w Unii Europejskiej, Komisja dba o przestrzeganie reguł związanych z usługą powszechną i ochroną prywatności konsumentów.

Znaczną część swojej uwagi Komisja poświęca mechanizmowi wyznaczania dostawcy usługi powszechnej. Ma się to odbywać w skuteczny, obiektywny, przejrzysty i niedyskryminujący sposób (co powtarza w 11. raporcie), ale według indywidualnych ustaleń w poszczególnych krajach. Obecnie część państw wyznaczyła już operatora, który ma zapewniać usługę powszechną¹, w większości jednak proces ten dopiero trwa. W kilku krajach członkowskich (w Holandii, **Polsce**, Austrii, Belgii i na Litwie) pojawiły się problemy z ustalaniem podmiotu, reguł i zakresu, a także obowiązków dostawcy usługi powszechnej, co stało się przedmiotem dociekań ze strony Unii Europejskiej. Podobnie jest z krajowymi przepisami transponującymi mechanizm wyznaczania (Francja, Estonia, Węgry, Finlandia, Portugalia – gdzie pojawiło się zagrożenie wykluczenia pewnych uczestników rynku z tego procesu).

Pomimo faktu, że każdy kraj ma własne tempo i harmonogram wyznaczania dostawcy usługi powszechnej, to (na chwilę obecną) wszystkie państwa przedyskutowały obowiązek zapewnienia usługi w telefonii stacjonarnej. Niemcy i Luksemburg, na skutek przeprowadzonego procesu wyznaczania, zdecydowały się nie

¹ Dotychczas wyznaczeni dostawcy, to operatorzy zasiedziali.

określać dostawcy usługi powszechnej, stwierdzając, że rynek działa wystarczająco sprawnie. Dyrektywa o usłudze powszechnej umożliwia także wyznaczanie operatorów regionalnych, którzy łącznie dadzą pełne pokrycie kraju.

Istotnym zagadnieniem jest finansowanie usługi powszechnej. Komisja podaje dwa rozwiązania: z funduszy publicznych lub ze specjalnych funduszy, powstałych na skutek wpłat działających na rynku podmiotów (przy czym ta druga metoda ma działać tylko na zasadzie kompensacji). Jak dotąd, tylko w dwóch krajach dostawca usługi powszechnej otrzymał kompensację, tj. we Francji i we Włoszech. W obu przypadkach wyznaczonym operatorem została firma zasiadająca², czego konsekwencją jest przepływ funduszy od operatorów alternatywnych w kierunku incumbententa.

Kwestią związaną z usługą powszechną jest spis numerów telefonicznych wszystkich abonentów stacjonarnych i mobilnych³ (z wyłączeniem osób, które zastrzegły sobie numer). Z państw, w których Komisja stwierdziła proces naruszenia w zeszłym roku, sytuacja uległa zmianie tylko na Litwie. W pozostałych przypadkach nadal nie wprowadzono ogólnie dostępnego spisu numerów stacjonarnych i mobilnych⁴.

Sprawą równie ważną, jak ochrona interesów konsumentów, jest zapewnienie im bezpieczeństwa. W związku z tym Komisja przypomina o konieczności wprowadzenia numeru ratunkowego 112, z którego można będzie korzystać na obszarze UE, zarówno z telefonu stacjonarnego, jak i komórkowego. W poprzednio przeprowadzonym przeglądzie rynku, Komisja zauważyła, że w Polsce numer 112 nie funkcjonuje i podjęła odpowiednie kroki w stosunku do naszego kraju. Sprawę zamknięto we wrześniu 2005 r., gdy w Polsce naprawiono wspomniane naruszenie przepisów unijnych. Są też państwa, np. Holandia i Dania, które korzystają wyłącznie z numeru 112 jako alarmowego. W Republice Czeskiej z kolei, stosuje się bardzo pomysłowy system, w którym dany operator może przekazać rozmowę do centrum obsługującego w języku dzwoniącego. Ponadto Komisja przypomina, że (jeśli istnieją możliwości techniczne) operatorzy są zobligowani do identyfikowania lokalizacji dzwoniącego⁵. Systemu takiego nie zapewniają jeszcze: Grecja, Włochy, Cypr, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Węgry, Holandia, Portugalia i Słowacja.

² Tak, jak i w innych krajach członkowskich, które wyznaczyły dostawcę usługi powszechnej.

³ Szczególnie długą listą użytkowników telefonii mobilnej mogą pochwalić się kraje skandynawskie, co świadczy o tym, że ten sposób komunikacji staje się coraz powszechniejszy.

⁴ Są to następujące państwa: Republika Czeska, Grecja, Francja, Cypr, Łotwa, Malta, Polska, Portugalia, Słowacja i Wielka Brytania.

⁵ Dobrze działający system w tym zakresie ma Hiszpania.

3. Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów: Sprawozdanie dotyczące wyniku przeglądu zakresu usługi powszechnej zgodnie z art. 15 ust. 2 dyrektywy 2002/22/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG), COM(2006) 163 końcowy, Bruksela, 7.04.2006

Tekst dokumentu jest dostępny pod adresem:

http://europa.eu.int/information_society/policy/ecom/info_centre/index_en.htm

Komunikat Komisji nawiązuje do dokumentu COM(2005) 203 z dnia 24.05.2005 r. w sprawie *przeglądu zakresu usługi powszechnej*; dokument ten jest omówiony w „Biuletynie”, w dziale **Archiwum**.

W komunikacie przedstawiono genezę dokumentu, przegląd otrzymanych odpowiedzi, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji ruchomej oraz szerokopasmowego dostępu do internetu jako ewentualnych składników usługi powszechnej, a także kwestie istotne w dłuższej perspektywie czasowej.

Otrzymano 76 wypowiedzi od szerokiego grona użytkowników komunikacji elektronicznej, w tym rządów, organów regulacyjnych, organizacji pozarządowych (w szczególności reprezentujących interesy konsumentów i użytkowników, a także osób ze szczególnymi potrzebami), osób prywatnych, operatorów, dostawców usług, producentów i innych przedsiębiorców oraz organizacji. Wiele komentarzy dotyczyło wyłącznie kwestii istotnych w dłuższej perspektywie czasowej.

Znaczna większość uczestników przeglądu poparła stanowisko Komisji zaprezentowane w komunikacie COM(2005) 203 w sprawie *przeglądu usługi powszechnej*, a mianowicie **pozostawienie dotychczas obowiązującego zakresu usługi powszechnej bez zmian. Uznano za zasadne nieuwzględnienie usług komunikacji ruchomej oraz szerokopasmowego dostępu do internetu jako składników usługi powszechnej.**

Stanowisko Komisji zyskało poparcie przede wszystkim ze strony rządów i urzędów regulacyjnych państw członkowskich oraz przedstawicieli przemysłu. Bardziej krytyczne stanowisko przedstawiły organizacje pozarządowe reprezentujące interesy konsumentów, w tym osób niepełnosprawnych, starszych oraz z grup specjalnej troski. Podkreślano konieczność przeprowadzenia pogłębionej analizy czynników społecznych w aspekcie usługi powszechnej oraz kwestii przystępności cenowej podstawowych usług komunikacji elektronicznej.

W kilku wypowiedziach pochodzących od stowarzyszeń konsumenckich wskazywano, że komunikacja szerokopasmowa stała się niezbędną dla normalnego uczestniczenia w społeczeństwie i dlatego powinna zostać włączona do usługi powszechnej. Podkreślono, że niski poziom wykorzystania usług szerokopasmo-

wych nie jest powodem do rezygnacji z interwencji regulacyjnej, jeżeli potencjalne korzyści przeważają nad potencjalnymi kosztami dla konsumentów.

Uczestnicy przeglądu byli zasadniczo zgodni, że podniesione kwestie, istotne w dłuższej perspektywie czasowej (zob. dokument w **Archiwum**), wymagają debaty politycznej dotyczącej tego, jak powinno kształtować się zapewnianie usługi powszechnej w warunkach konwergencji, powstawania i rozwoju nowych usług oraz coraz bardziej konkurencyjnego środowiska komunikacji elektronicznej. Poglądy na temat jej przyszłego kierunku wahały się natomiast od „usługa powszechna powinna zostać zniesiona” do „zapewnianie usługi powszechnej musi zostać wzmocnione”. Nacisk na poszczególne kwestie był także zróżnicowany w poszczególnych państwach członkowskich, w zależności od ich tradycji prawnych i realiów rynkowych. W niektórych odpowiedziach wzywano do poprawy elastyczności ram regulacyjnych w celu lepszego odzwierciedlenia krajowych lub lokalnych/regionalnych warunków w rozszerzonej Unii. Wielu uczestników podkreślało, że dyskusja jest ograniczona na tym etapie, gdyż nie zna się następstw rozwoju techniki, zwłaszcza łączności opartej na protokole internetowym (IP). Większość uczestników wypowiadała się ostrożnie w sprawie ewentualnych przyszłych zmian w dyrektywie o usłudze powszechnej.

Komisja uznała, że konsultacje publiczne zapewniły szerokie poparcie dla wstępnego stanowiska przyjętego w komunikacie z maja 2005 r. oraz że nie pojawiły się nowe powody dla zmiany wniosku, że zarówno komunikacja komórkowa, jak i usługi szerokopasmowe nie spełniają warunków dyrektywy o usłudze powszechnej, tak by mogły zostać włączone w zakres usługi powszechnej. Biorąc pod uwagę postęp techniczny i rynkowy, Komisja wkrótce dokona przeglądu pełnego wachlarza ram regulacyjnych związanych z komunikacją elektroniczną w celu zapewnienia realizacji celów strategii lizbońskiej.

Konkluzja Komunikatu: Komisja przeprowadziła przegląd zakresu usługi powszechnej zgodnie z art. 15 ust. 1 dyrektywy o usłudze powszechnej. W rezultacie tego przeglądu Komisja nie zaproponuje obecnie żadnej zmiany zakresu usługi powszechnej.

4. Universal Service Designation – results and analysis of replies from Member States, Working Document, Communications Committee, COCOM 06-06, 20.03.2006

Tytuł polski: Wyznaczanie dostawcy usługi powszechnej – rezultaty i analiza odpowiedzi krajów członkowskich, Dokument roboczy, Communications Committee, COCOM 06-06, 20.03.2006

Tekst dokumentu dostępny jest pod adresem:

<http://forum.europa.eu.int/Public/irc/info/cocom1/library>

Na spotkaniu Communications Committee w lipcu 2005 r. Komisja zaprezentowała formularz, o którego wypełnienie poprosiła członkowskie kraje Unii. W omawianym dokumencie podsumowano zebrane informacje oraz prześledzono sytuacje w poszczególnych krajach. Tekst został podzielony na części, dotyczące kolejno: transpozycji mechanizmu wyznaczania dostawcy usługi powszechnej, bieżących wyznaczeń, procedur, mechanizmu kompensacji oraz dalszych działań.

4.1. Transpozycja mechanizmu wyznaczania dostawcy usługi powszechnej

Zgodnie z dyrektywą o usłudze powszechnej, nie można wykluczać żadnego podmiotu z procesu wyznaczania, a ponadto na dostawcę może być wyznaczony więcej niż jeden operator. W większości krajów członkowskich istniejące przepisy krajowe są zgodne z powyższymi zapisami regulacyjnymi. Nie oznacza to jednak, że we wszystkich państwach Unii krajowe organy regulacyjne podjęły identyczne regulacje.

Na przykład jest możliwe w Belgii i Francji wyznaczenie różnych podmiotów do poszczególnych usług wchodzących w zakres usługi powszechnej, jeśli będą one świadczyć usługę na terenie całego kraju. Inna sytuacja jest na Węgrzech, gdzie nie ma problemu z wyznaczeniem dostawców usługi powszechnej na wydzielonej części kraju, a wyznaczony podmiot ma dostarczać wówczas wszystkie elementy wchodzące w skład usługi powszechnej. Na Litwie i w Finlandii natomiast wyznaczenie odbywa się automatycznie na podstawie przepisów prawa, ale każdy zainteresowany podmiot może złożyć podanie o wzięcie udziału w procesie wyznaczania.

Obecnie Komisja też bada, czy nie została naruszona dyrektywa we Francji, na Węgrzech i w Finlandii. Belgia i Litwa nie zaadoptowały jeszcze zmian legislacyjnych, a kryteria geograficzne stosowane na Cyprze budzą pewne wątpliwości.

4.2. Bieżące wyznaczenia dostawcy usługi powszechnej

Ze względu na obecny proces wyznaczania, można podzielić państwa na trzy grupy:

- państwa, które nie wyznaczyły formalnie dostawcy usługi powszechnej z braku implementacji nowych przepisów (Belgia, Estonia, Grecja, Włochy, Litwa);
- państwa, które wyznaczyły dostawcę usługi powszechnej na podstawie już zaimplementowanych regulacji (Francja, Irlandia, Cypr, Łotwa, Węgry, Austria, Słowenia, Szwecja, Wielka Brytania);

- państwa, które nie wyznaczyły dotychczas dostawcy usługi powszechnej, ale rozpoczęły proces wyznaczania (Republika Czeska, Irlandia, Słowacja, Hiszpania, Malta, Łotwa, **Polska**).

Dodatkowo, warto podkreślić, że Niemcy i Luksemburg zrezygnowały z wyznaczenia dostawcy usługi powszechnej, argumentując to tym, że konkurencja rynkowa działająca na ich rynku sprawnie dostarcza usługi wchodzące w skład usługi powszechnej. Natomiast Hiszpania, Włochy i Austria postanowiły zmniejszyć zakres usługi powszechnej (wyłączając z niej dostęp do spisu numerów).

4.3. Procedura wyznaczania

Wybór dostawcy usługi powszechnej odbywa się w drodze składania ofert (Belgia, **Polska**, Słowacja, Estonia). W niektórych krajach proces ten jest poprzedzony publicznymi konsultacjami (Republika Czeska, Malta, Hiszpania, Irlandia). Szczegóły mechanizmu przyszłego wyboru dostawcy usługi powszechnej nie zostały jeszcze ustalone w Wielkiej Brytanii, Danii, Grecji i we Włoszech. Kwestią dotyczącą procedury wyznaczania jest także okres, na jaki wyznaczenie jest dokonywane (na Łotwie jest to 1 rok, na Cyprze – 3 lata, na Węgrzech – 4 lata, w Austrii – 10 lat). W większości krajów nie jest on ustalony na stałe i można go zmieniać po publicznych konsultacjach bądź wezwaniu do składania ofert.

4.4. Mechanizm kompensacji

Zgodnie z krajowymi przepisami (w Belgii, Republice Czeskiej, Danii, Estonii, Hiszpanii, Francji, Irlandii, Holandii, Austrii, **Polsce**, Słowenii, Słowacji, Wielkiej Brytanii, we Włoszech i na Węgrzech), kompensacja stanowi koszt netto podzielony między operatorów. Na Litwie można dodatkowo zwiększyć stawki za usługę powszechną, w Szwecji kompensacja może być wypłacana z osobnego funduszu publicznego, natomiast na Cyprze, Malcie, w Portugalii, Finlandii, czy na Łotwie nie podjęto jeszcze decyzji, co do źródła finansowania usługi powszechnej. W niektórych krajach (w Republice Czeskiej, Austrii, na Węgrzech i Słowenii) jest też przewidziana metoda mieszana, polegająca na finansowaniu usługi powszechnej przez wszystkich operatorów, natomiast ze środków publicznych są kompensowane taryfy socjalne.

Analizowane przez Komisję rozwiązania stanowią podstawę prawną, która z różnych powodów na obecnym etapie nie funkcjonuje w praktyce. Kompensację stosuje się tylko we Francji oraz we Włoszech.

4.5. Dalsze działania

Komisja zamierza nadal monitorować wdrażanie dyrektywy o usłudze powszechnej, w szczególności zaś będzie dbać o niewyłączenie żadnego podmiotu

z procesu wyznaczania dostawcy usługi powszechnej oraz o zapewnienie odpowiednich warunków w mechanizmie wyznaczania.

Dokumentem towarzyszącym do powyższego jest aneks omówiony jako 5. dokument według spisu treści.

5. Arrangements for the provision of universal service pursuant to the new regulatory framework, Final US Designation Annex, COCOM06-06, 20.03.2006

Tytuł polski: *Ustalenia warunków usługi powszechnej zgodnych z nowym pakietem regulacyjnym, Aneks do dokumentu o wyznaczaniu dostawcy usługi powszechnej, COCOM 06-06, 20.03.2006*

Tekst dokumentu jest dostępny pod adresem:

<http://forum.europa.eu.int/Public/irc/infso/cocom1/library>

Aneks, jako dokument towarzyszący do dokumentu omówionego w punkcie 3, stanowi zestawienie odpowiedzi na formularz przedstawiony przez Komisję latem 2005 roku. Cały aneks ma formę tabeli, w której dokonano przekroju sytuacji usługi powszechnej w poszczególnych krajach. Przekrój ten obejmuje transpozycję nowych przepisów (wdrożenie nowej legislacji, możliwość wyznaczania więcej niż jednego dostawcę usługi powszechnej/wyznaczania dostawcy na części terytorium państwa, mechanizm kompensacyjny), aktualne informacje o dostawcy (datę ostatniego wyznaczenia, nazwę dostawcy wyznaczonego, termin wygaśnięcia wyznaczenia), przyszłe działania (ustalenie procedury przyszłych wyznaczeń, początek procesu następnego wyznaczenia, możliwość wyznaczania więcej niż jednego dostawcę usługi powszechnej/wyznaczania dostawcy na części terytorium państwa, okres obowiązywania wyznaczenia, możliwość przerwania okresu wyznaczenia).

6. 2006 Review of the regulatory framework for electronic communications: Discussion topics, Working Document, Communications Committee, COCOM 06-03, 22.02.2006

Tytuł polski: *Przegląd przepisów regulacyjnych dla komunikacji elektronicznej: tematy do dyskusji 2006, Dokument roboczy, COCOM 06-03, 22.02.2006*

Tekst dokumentu dostępny jest pod adresem:

<http://forum.europa.eu.int/Public/irc/infso/cocom1/library>

COCOM podejmuje problem długoterminowych aspektów usługi powszechnej. Odwołuje się do przypomnianego w aneksie Komunikatu Komisji COM(2005)203, w którym Komisja zaprasza do składania komentarzy na temat modyfikacji usługi powszechnej w przyszłości. Mody-

fikacje te miały wynikać głównie z ciągłych zmian środowiska komunikacji elektronicznej, zmian technologicznych i struktury rynkowej.

Dokument jest poświęcony kilku zagadnieniom, w tym kwestiom dotyczącym usługi powszechnej⁶.

COCOM stawia konkretne pytania, odpowiedź na nie ma pomóc w wyznaczeniu kierunków dalszych działań:

1. Czy przyszły zakres usługi powszechnej będzie się zwiększał, czy raczej zmniejszył?
2. Dotychczasowy zakres usługi powszechnej jest wyznaczony prawnie przez UE i jakkolwiek jego zmiana wymusza powstanie nowych przepisów prawnych. Czy w związku z tym jest potrzebne ustalenie bardziej elastycznych kierunków działań?
3. Czy ustawodawstwo unijne powinno brać pod uwagę specjalne warunki dla przyszłych krajów członkowskich?
4. Czy dostępność i przystępność usług skierowanych do użytkowników końcowych o specjalnych potrzebach społecznych powinny być regulowane przez przepisy prawa powszechnego, czy przez prawo sektorowe (jakim jest prawo telekomunikacyjne)?

7. Review of the universal service obligation, Ofcom, 14.03.2006

Tytuł polski: *Przegląd obowiązku usługi powszechnej, Ofcom, 14.03.2006*

Tekst dokumentu jest dostępny pod adresem:

<http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/uso/>

Regulator brytyjski w swoim przeglądzie usługi powszechnej porusza kilka zagadnień:

- **specjalny plan taryfowy**, przeznaczony dla grupy społeczeństwa o niskich dochodach; chociaż taki cennik już jest wykorzystywany przez konsumentów, Ofcom sądzi, że należy wprowadzić do niego kilka zmian, które ułatwiłyby korzystanie z tego cennika (np. wybór klientów, dla których jest przeznaczony plan taryfowy);
- **odłączenie abonentów, którzy przestają płacić rachunki; BT wyróżnia** dwa rodzaje odłączenia: czasowe (konsument pozostaje klientem BT, może odbierać połączenia przychodzące) oraz trwałe (po kilku

⁶ Z punktu widzenia zakresu niniejszego opracowania, zostaną pominięte zagadnienia nie związane z usługą powszechną, a będące częścią materiału Komisji.

tygodniach niepłacenia konsument przestaje być klientem BT); Ofcom zastanawia się, jak w praktyce rozwiązać problem odłączeń w świetle regulacji usługi powszechnej;

-
- **publiczne aparaty telefoniczne**, pomimo tego, że (jak twierdzi BT) 60% z nich nie przynosi zysku, nie mogą zostać usunięte lub przeniesione, bez uprzedniego poinformowania o tym fakcie stron zainteresowanych i zebrania ich opinii na ten temat; Ofcom zachowuje także prawo veto organom lokalnym, w przypadku zamiaru likwidacji publicznego aparatu telefonicznego przez BT lub Kingston⁷; ponadto Ofcom zwrócił uwagę na dewastację aparatów publicznych przyjmujących gotówkę i rozważa zmianę ich liczby; Ofcom uznał też, że należy przedefiniować „odległość” między budkami z podanej w „minutach marszu” na bardziej precyzyjną „odległość 400 m”;
  - **usługi oraz udogodnienia dla ludzi niepełnosprawnych**; regulator brytyjski proponuje zwiększenie przejrzystości i ułatwienie księgowości usługi transmisji tekstu; Ofcom jest świadomy faktu, że wraz ze zmianą popytu oraz możliwości technologicznych będzie ulegać zmianie zakres usługi powszechnej; Ofcom zidentyfikował także prawne podstawy sporu między BT a innymi dostawcami usług, dotyczącego opłat za możliwość korzystania z usługi TextDirect; proponuje konsultacje na temat wymogu wystawiania rachunków klientom w różnym formacie (nie tylko papierowym), tak by zapewnić dostępność do nich ludziom, których inwalidztwo uniemożliwia odczytanie tekstu pisanego;
  - **przyłączenie na uzasadnione żądanie** (*connection upon reasonable request*) i **podstawowy dostęp do internetu** (*functional internet access*); regulator brytyjski analizuje problem w kontekście pobieranych opłat; są dwie metody ustalania opłat: ceny jednolite oraz ceny zróżnicowane (po przekroczeniu pewnego poziomu kosztów przyłączenia abonent płaci standardową taryfę powiększoną o kwotę zależną od dodatkowych poniesionych przez BT kosztów w związku z przyłączeniem); Ofcom opowiada się za drugą metodą, jako lepiej spełniającą zarówno oczekiwania jednostki, jak i większości społeczeństwa.

Ponadto Ofcom szacuje koszty na 52–70 mln £ oraz korzyści usługi powszechnej na 59–64 mln £. Ofcom stwierdza, że sytuacja nie zmieniła się od czasu pierwotnej analizy, nie widzi więc potrzeby zmiany dotychczasowych ustaleń (BT nie otrzymuje refundacji kosztów związanych ze świadczeniem usługi powszechnej).

⁷ British Telecom i Kingston – operatorzy wyznaczeni na dostawców usługi powszechnej.

8. Electronic communications and services – EU regulatory framework,
BEUC comments, BEUC, 7.02.2006

Tytuł polski: Uwagi BEUC⁸ do przeglądu pakietu regulacyjnego w sektorze komunikacji elektronicznej, BEUC, 7.02.2006

Tekst dokumentu jest dostępny pod adresem: <http://www.beuc.org>

W ramach przeglądu pakietu regulacyjnego w 2006 r. BEUC w piśmie do Komisji Europejskiej zgłosiło kilka uwag dotyczących usługi powszechnej. Jego stanowisko można streścić następująco: **dotychczasowy zakres usługi powszechnej nie może być uszczuplony; ewentualne zmiany mają służyć wzbogaceniu i polepszeniu jakości świadczenia usługi powszechnej.**

W świetle zachodzących zmian w życiu i na rynku można by rozważyć włączenie do zakresu usługi powszechnej **usług komunikacji ruchomej oraz szerokopasmowego dostępu do internetu.**

Sprawa usług szerokopasmowych. Organizacja Konsumentcka zwraca się do Komisji Europejskiej o spojrzenie na problem z szerokiej perspektywy: **rozważać i uwzględniać nie tylko wzrost gęstości użytkowników, lecz także potencjalne korzyści tych usług dla ogółu społeczeństwa.** Ważny jest czynnik socjalny: wszyscy konsumenci, w tym mieszkający w odległych, słabo zaludnionych miejscowościach oraz z grup specjalnej troski, powinni korzystać z owoców nowej technologii. Dlatego należy przewidzieć usługi szerokopasmowe jako składnik usługi powszechnej i przeanalizować potencjalne środki, które należy podjąć w tym celu. W analizie problemu trzeba uwzględnić pozytywny wpływ wzrostu użytkowników omawianych usług na poziom konkurencji w sektorze, a także obciążenia finansowe związane z realizacją propozycji. Wydaje się, że na obecnym etapie koszt włączenia usług szerokopasmowych do zakresu usługi powszechnej jest zbyt wysoki, szczególnie w państwach UE-10. Należy także brać pod uwagę potencjalne korzyści tych usług, z uwzględnieniem kosztów ponoszonych przez konsumentów. Dlatego należy przeprowadzić szczegółową analizę kosztów korzyści (*a detailed cost benefit analysis*).

Kwestia komunikacji ruchomej. Należy rozważyć włączenie telefonii komórkowej do zakresu usługi powszechnej (szczególnie w przypadku substytucji na dużą skalę) i pozostawić konsumentowi decyzję o wyborze podstawowej usługi telefonicznej (usługi telefonii stacjonarnej lub telefonii komórkowej). Takie rozwiązanie będzie miało pozytywny wpływ zarówno na przystępność usług telefonii komórkowej (włączając opłaty za roaming międzynarodowy), jak i na jakość ich

⁸ BEUC – Bureau Européen de Unions de Consommateurs (Biuro Europejskiej Organizacji Konsumentckiej).

świadczenia (zwiększony obszar obsługi). Skierowano ostateczny wniosek do Komisji Europejskiej: podchodzić do analizy problemu z szerokiej perspektywy oraz przeprowadzić pogłębioną analizę kosztów korzyści.

W dokumencie BEUC poruszono również kwestie ochrony praw i interesu konsumentów w przypadku korzystania z usług telefonii komórkowej. Dotyczą one przede wszystkim udzielania niezbędnej informacji taryfowej przy nawiązywaniu połączenia, co jest szczególnie ważne w przypadku zmiany operatora bez zmiany numeru abonenta. Obok tego należy przewidzieć większą kontrolę abonentów nad wydatkami z tytułu korzystania z usług telefonicznych (niezależnie od ich rodzaju). W tym celu należy umożliwić abonentom korzystanie z możliwości przedpłat według własnego wyboru co do wysokości oraz okresu, a także nałożyć na operatorów obowiązek powiadamiania abonenta o przekroczeniu kwoty przedpłaty oraz o znacznie odbiegającym od obserwowanej praktyki (dla danego abonenta) ruchu telefonicznym.

Archiwum

Komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie przeglądu zakresu usługi powszechnej zgodnie z artykułem 15 dyrektywy 2002/22/WE, COM(2005) 203 wersja ostateczna, Bruksela, 24.05.2005

Tekst dokumentu jest dostępny pod adresem:

http://europa.eu.int/information_society/policy/index_en.htm

Towarzyszący dokument roboczy: *Annex to the review of the scope of universal service in accordance with Article 15 of Directive 2002/22/EC {COM(2005) 203}*, Commission Staff Working Document, SEC(2005) 660, Brussels, 24.05.2005 [*Aneks do przeglądu zakresu usługi powszechnej zgodnie z artykułem 15 dyrektywy 2002/22/WE {COM(2005) 203}*, SEC(2005) 660]

Cel komunikatu Komisji jest dwojaki:

- zbadać i ocenić, jak tego wymaga art. 15 dyrektywy w sprawie usługi powszechnej (2002/22/WE), czy obecny zakres usługi powszechnej powinien być zmieniony lub na nowo określony w świetle rozwoju technicznego, społecznego i gospodarczego, biorąc pod uwagę w szczególności mobilność i szybkości przesyłania danych w świetle przeważających technologii wykorzystywanych przez większość abonentów;
- zainicjować szerszą dyskusję polityczną na temat świadczenia usługi powszechnej, zwłaszcza z uwagi na przewidziany w 2006 r. ogólny przegląd pakietu regulacyjnego dla rynku komunikacji elektronicznej, co dotyczy w szczególności przeglądu całokształtu problematyki objętej dyrektywą w sprawie usługi powszechnej.

We wstępie (rozdz. 2) przedstawiono obowiązujący stan prawny w zakresie usługi powszechnej w UE.

Analizując kierunki rozwoju (rozdz. 3), zaprezentowano podstawowe dane o rozwoju komunikacji ruchomej w UE, korzystając przede wszystkim z danych dotyczących UE-15, tj. państw członkowskich UE przed jej rozszerzeniem w 2004 r., oraz o szerokopasmowym dostępie do internetu. Analiza rynku usług komunikacji ruchomej świadczy o ich powszechnej dostępności i przystępności w gospodarstwach domowych. Na podkreślenie zasługuje fakt malejącego znaczenia usług telefonii stacjonarnej w gospodarstwach domowych przy jednoczesnym wzroście zapotrzebowania na usługi telefonii ruchomej. Podsumowując, Komisja

stwierdza, że, „jak wskazują dostępne dane, konkurencja w świadczeniu usług łączności komórkowej przyniosła już rozpowszechniony i przystępny cenowo dostęp konsumentów do łączności komórkowej. Dlatego też warunki włączenia łączności komórkowej w zakres usługi powszechnej (określone w dyrektywie) nie są spełnione.”

Analiza szerokopasmowego dostępu do internetu wykazuje, że coraz więcej użytkowników korzysta z tego rodzaju usług. Jednak liczba tych konsumentów jest jeszcze zbyt mała (6,5% ogółu mieszkańców UE), aby można było stosować kryterium usługi większości konsumentów. Nie można także odwołać się do kryterium wykluczenia społecznego. Szerokopasmowy dostęp nie jest jeszcze niezbędny do normalnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa, a jego brak nie implikuje sam przez się wykluczenia społecznego. Z przytoczonych względów Komisja stwierdza, że w chwili obecnej nie są spełnione warunki włączenia usługi szerokopasmowego dostępu do internetu do zakresu usługi powszechnej (w ramach dyrektywy o tej usłudze).

W towarzyszącym dokumencie roboczym zawarto poszerzone i pogłębione dane o sytuacji na rynku usług komunikacji elektronicznej.

Kwestie perspektywiczne (rozd. 4) dotyczą zmian na rynku komunikacji elektronicznej w dłuższym przedziale czasowym. Do dyskusji przedstawiono następujące zagadnienia:

1. Czy należy w przyszłości objąć usługą powszechną wyłącznie dostęp do infrastruktury komunikacyjnej z pominięciem świadczenia usług składowych, gdyż świadczenie usług w warunkach konkurencji (np. usługi telefoniczne z wykorzystaniem internetu) zapewni ich powszechną dostępność i przystępność?
  2. Czy, z uwagi na znaczną mobilność konsumentów, należy w dalszym ciągu uwzględniać, w ramach usługi powszechnej, wyłącznie dostęp do sieci w stałym miejscu pobytu abonenta, czy też wprowadzić dostęp do sieci w dowolnym miejscu (także w podróży)?
  3. Czy należy uwzględniać w usłudze powszechnej zapisy o dostępie do publicznych aparatów telefonicznych za opłatą?
  4. Jak długo należy uwzględniać w postanowieniach o usłudze powszechnej obowiązek świadczenia usługi udzielania informacji o numerach telefonicznych?
  5. Czy należy, biorąc pod uwagę rosnącą złożoność komunikacji elektronicznej, regulować świadczenie usług dla osób niepełnosprawnych w ramach usługi powszechnej na poziomie UE?
-

-
6. Czy finansowanie kosztów świadczenia usługi powszechnej z Funduszu Usługi Powszechnej jest właściwym rozwiązaniem do zrealizowania celów społecznej spójności w konkurencyjnym otoczeniu dla komunikacji elektronicznej?
  7. Czy finansowanie usługi powszechnej ze środków powszechnego opodatkowania jest realną alternatywą?

W podsumowaniu (rozdz. 5) Komisja stwierdza, że usługi komunikacji ruchomej oraz szerokopasmowego dostępu do internetu (w sieci stacjonarnej) nie spełniają w tym momencie warunków włączenia do zakresu usługi powszechnej. Dlatego też zakres tej usługi powinien pozostać bez zmian.

Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy jest placówką naukowo-badawczą, zatrudniającą zespół naukowców i specjalistów o wysokich kompetencjach w dziedzinie telekomunikacji i technik informacyjnych.

Prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych jest jednym z najważniejszych obszarów działalności Instytutu Łączności. Tematyka prac obejmuje m.in.:

- sieci inteligencji otoczenia,
- optoelektronikę,
- inżynierię oprogramowania,
- wspomaganie decyzji,
- aspekty strukturalne, funkcjonalne i rozwojowe infrastruktury telekomunikacyjnej.

W Instytucie są wykonywane również prace o charakterze interdyscyplinarnym, uwzględniające zagadnienia, np. prawa telekomunikacyjnego czy ekonomiki telekomunikacji. Podejmowane są także tematy dotyczące społeczno-ekonomicznych, prawnych i technicznych aspektów społeczeństwa informacyjnego.

Ważnym obszarem działalności Instytutu, będącego jednostką naukowo-badawczą, są wdrożenia, które stanowią naturalną kontynuację prac badawczych.

Instytut Łączności - Państwowy Instytut Badawczy

www.itl.waw.pl

ul. Szachowa 1

04-894 Warszawa

tel.: (+48 22) 51 28 100

faks: (+48 22) 51 28 625

e-mail: info@itl.waw.pl